

Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΑΝΑ ΤΟΥΣ ΑΙΩΝΕΣ

Project B Τετραμήνου

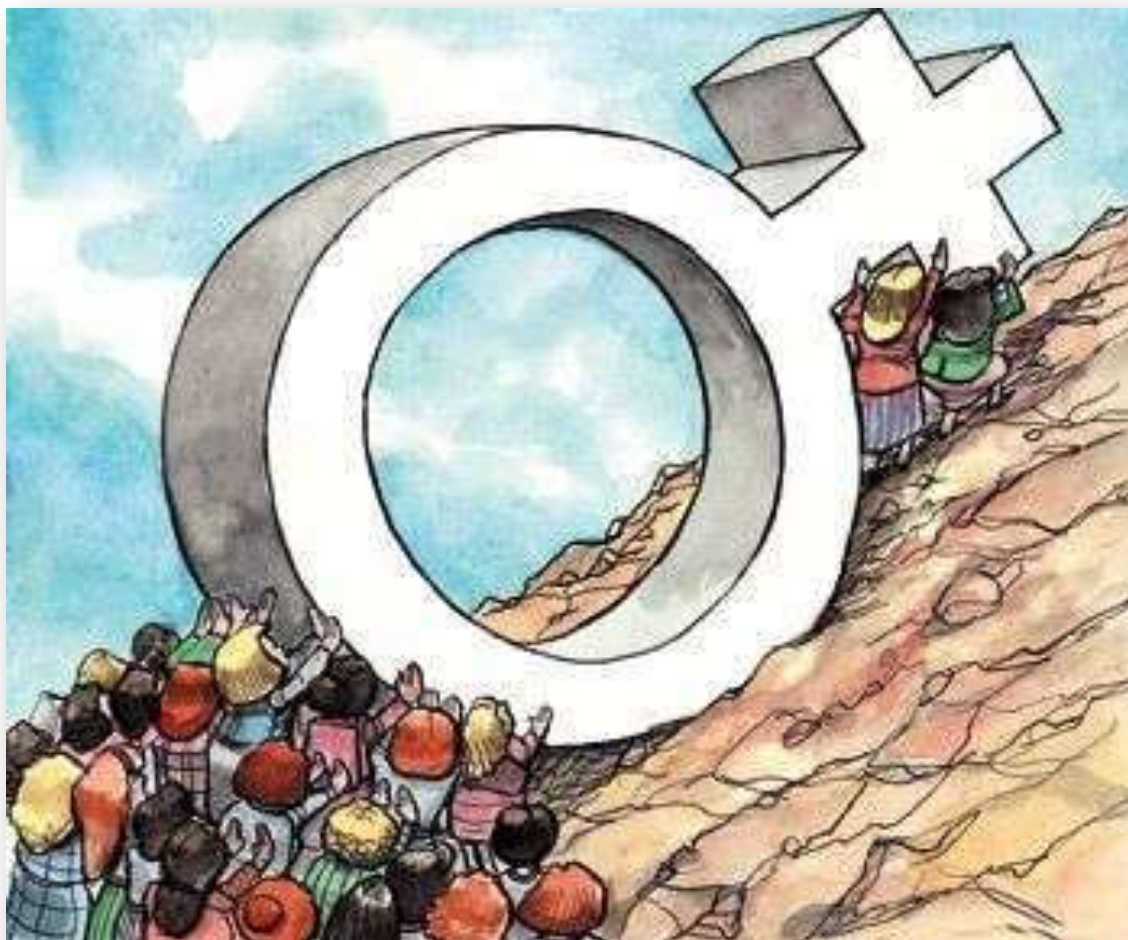
ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ ΖΕΦΥΡΙΟΥ

ΤΜΗΜΑ Α1-Α2

15/5/2012

ΘΕΜΑ-ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ

Το θέμα μας: «Η πορεία της γυναίκας και ο τρόπος αντιμετώπισης της από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα.»

Όνόματα Μαθητών: Αποστολοπούλου Αδαμαντία, Κασέστη Βασιλεία, Λάμπρου Σταυρούλα, Μπακαγιάννη Ελπίδα

Όνόματα Εκπαιδευτικών: Γιολδάση Βιργινία (Φιλολόγος), Δρεπανόπουλος Νικόλαος (Φυσικής αγωγής)

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Από την αρχή του Β τετραμήνου, όταν μας ανακοινώθηκε το θέμα της ερευνητικής μας εργασίας (project) το θεωρήσαμε ως πρόκληση να αναζητήσουμε και να ανακαλύψουμε την ιστορία του γυναικείου φύλου. Οι κοινωνικές συνθήκες που είχαν διαμορφωθεί είναι εκείνες στις οποίες οφείλουμε τη θέση της γυναίκας σήμερα. Γι αυτό το λόγο, στις επόμενες σελίδες προσπαθούμε να σας παρουσιάσουμε ένα μέρος της δουλειάς μας, δηλαδή την πορεία της γυναίκας από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα και την ανάγκη της για συνεχή εξέλιξη και ανεξαρτητοποίηση τόσο σε οικονομικό όσο και σε κοινωνικό επίπεδο. Μελετήσαμε επίσης την αντιμετώπιση των γυναικών η οποία στις περισσότερες περιπτώσεις κρίνεται βίαια, αλλά που με τον καιρό βελτιώνεται και αυτή, χαρίζοντας στις γυναίκες το δικαίωμα για ισάξια αντιμετώπιση με τους άνδρες.

Η γυναίκα από την αρχή της ιστορικής περιόδου έχει δεχθεί πολλές επιδράσεις όσον αφορά τον τρόπο αντιμετώπισης της. Οι γυναίκες ήταν και είναι ακόμη τα θύματα της δημόσιας και ιδιωτικής βίας σε παγκόσμια κλίματα. Η εκμετάλλευση και η κακοποίηση των γυναικών δεν είναι απλώς ένα λάθος του συστήματος. Είναι γέννημα της ίδιας της κοινωνίας, του κέρδους και του πλούτου. Από αυτήν την άποψη η πάλη ενάντια στην καταπίεση των γυναικών είναι και πάλη ενάντια στους όρους και τις συνθήκες που τη δημιουργούν.

Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΜΕΣΑ ΣΤΟΥΣ ΑΙΩΝΕΣ

➤ Γυναίκα στην προϊστορική εποχή

Τα παλιά χρόνια οι σχέσεις των δύο φύλων δεν ήταν όπως οι σημερινές. Την προϊστορική εποχή η γυναίκα ήταν σε πρώτη θέση. Αυτό συνεχίστηκε και στα μινωικά χρόνια αλλά ύστερα η θέση της γυναίκας έπεσε πάρα πολύ χαμηλά με αποτέλεσμα από την αρχαιότητα μέχρι και πριν από λίγες δεκαετίες οι άνδρες να θεωρούν τις γυναίκες πολύ κατώτερες τους, να τις καταπιέζουν και να τις εκμεταλλεύονται. Ήταν η εποχή που ήκμασε ο θεσμός της μητριαρχίας. Η γυναίκα λατρεύτηκε ως Θεά-Μητέρα, ως Θεά της γονιμότητας, μιας και αυτή ήταν που εφενε στον κόσμο τα παιδιά. Την σέβονταν και την εκτιμούσαν γιατί είχε κυρίαρχη θέση στην οικογένεια αλλά και στην αγωγή και στην ανατροφή των παιδιών είχε την αποκλειστική μέριμνα. Η θέση της ενισχυόταν και από το γεγονός ότι ήταν σίγουρη ως μάνα των παιδιών που γεννούσε, ενώ ο πατέρας ήταν αμφισβητούμενος. Στην μητριαρχική οικογένεια τα παιδιά έπαιρναν το όνομα της μητέρας και την περιουσία την έπαιρναν οι κόρες (Αμαζόνες).

Μινωική Κρήτη

Οι γυναίκες στην κοινωνία της μινωικής Κρήτης είχαν τα ίδια περίπου δικαιώματα και ελευθερίες με τους άντρες. Έπαιρναν μέρος σ' όλες τις εκδηλώσεις της ζωής, στις γιορτές, τα αγωνίσματα, το κυνήγι. Όπως και οι σημερινές γυναίκες, χτένιζαν με φροντίδα τα μαλλιά τους, βάφονταν, φορούσαν φανταχτερά φορέματα και όμορφα στολίδια.

➤ Γυναίκες στην αρχαία Ελλάδα

Πολλά και διάφορα έχουν γραφτεί για τις γυναίκες στη διάρκεια της ανθρώπινης ιστορίας, άλλα από τα οποία εκθειάζουν το γυναικείο φύλλο και άλλα που μιλούν με τρόπο ταπεινωτικό και ανεπίτρεπτο. Γράφτηκαν ύμνοι συγκινητικοί αλλά και σίχιοι προσβλητικοί και βλάσφημοι. Υπήρξαν περίοδοι δόξας, όμως και φαινόμενα καταπίεσης και εκμετάλλευσης. Είναι αλήθεια ότι καθώς οι πολιτισμοί διαφέρουν μεταξύ τους, διαφέρουν και οι ρόλοι που αναθέτουν στο ένα ή το άλλο φύλο, και οι διάφορες εργασίες, κάποιες από τις οποίες σε μια κοινωνία μπορεί να θεωρούνται αντρικές ενώ σε άλλη γυναικείες. Η μόνη σταθερά για τον καθορισμό αυτών των ρόλων είναι το γεγονός ότι οι γυναίκες, απασχολημένες κατά το μεγαλύτερο μέρος της ζωής τους με τη γέννηση και ανατροφή των παιδιών, ήταν υποχρεωμένες να μένουν κοντά στο χώρο της κατοικίας τους και, συνεπώς, να αναλαμβάνουν τα καθήκοντα που μπορούσαν να εκτελέσουν χωρίς να εγκαταλείπουν την κύρια αποστολή τους.

Η θέση του γυναικείου φύλου αποτέλεσε σημείο αντιλεγόμενο, καθώς οι διάφοροι συγγραφείς έγραψαν επηρεασμένοι από ιδεολογικά ρεύματα,

παρουσιάζοντας συχνά όχι την αληθινή εικόνα αλλά εκείνο που εξυπηρετούσε τους σκοπούς που καθένας από αυτούς υπηρετούσε. Κάτω από την επίδραση της εξελικτικής θεωρίας

του Δαρβίνου, για παράδειγμα, υποστηρίχτηκε ότι το αρχικό καθεστώς στην αυγή της ανθρωπότητας ήταν η μητριαρχία. Με τον τρόπο αυτό θέλησαν να ανατρέψουν εκ βάθρων και ν' αποδείξουν αναξιόπιστη την ιστορία της Βίβλου. Γρήγορα όμως η ιδέα αυτή απορρίφθηκε από τους σύγχρονους ανθρωπολόγους ως στερούμενη παντελώς αποδείξεων.

Ακόμη και γυναίκες συγγραφείς δεν ξέφυγαν τον πειρασμό, επειδή κι εκείνες από το μέρος τους, τις περισσότερες φορές έγραψαν στρατευμένες κάτω από διάφορες τάσεις της κοινωνίας, της πολιτικής ή της θρησκείας. Κλασικό παράδειγμα αυτής της μονομερούς πληροφόρησης αποτελεί η άποψη που μέχρι πρόσφατα επικρατούσε, για τη θέση της γυναίκας στην αρχαιότητα. Επηρεασμένοι κυρίως από την εικόνα της ζωής στην Αθήνα της κλασικής περιόδου, οι περισσότεροι συγγραφείς γενίκευαν τα πράγματα και μιλούσαν για μια κατάσταση περίπου τραγική, όπου οι γυναίκες ήταν φυλακισμένες στα

απομονωμένα γυναικεία διαμερίσματα των οικιών, ενώ οι άντρες περνούσαν τον καιρό τους αργόσχολοι, στην Αγορά, τα γυμναστήρια και τα λουτρά. Όμως ήδη στην αρχαία Βαβυλώνα και στην Αίγυπτο οι γυναίκες είχαν σημαντική ανεξαρτησία και υψηλή θέση στην κοινωνία. Ο Κώδικας Νόμων του Χαμουραμπί (1795-1750 π.Χ.), για παράδειγμα, βαβυλωνιακό γραπτό μνημείο που έχει διασωθεί μέχρι σήμερα, περιέχει πάμπολλες προβλέψεις σχετικά με τις γυναίκες, το γάμο, την περιουσία τους, την ανατροφή και επιμέλεια των παιδιών, το διαζύγιο κ.λπ., που δείχνουν ότι ακόμη και σ' εκείνη την τόσο πρώιμη εποχή, και κάτω από ειδωλολατρικό καθεστώς, υπήρχε προστασία από κακομεταχείριση, εκμετάλλευση και άλλες καταχρήσεις. Οι γυναίκες μπορούσαν να ασκούν εμπόριο για λογαριασμό τους και να προσφέρουν υπηρεσίες ως δικαστές, προεστοί, μάρτυρες σε δικαστήρια και γραφείς.

Στην Αίγυπτο τα πράγματα ήταν ακόμη καλύτερα και οι γυναίκες έγιναν συχνά άρχοντες του κράτους. Σε αρκετές περιπτώσεις, λοιπόν, τη θέση και τα δικαιώματα της αρχαίας γυναίκας θα τα ζήλευαν πολλές κοινωνίες του ευρωπαϊκού μεσαίωνα. Στα Ομηρικά Έπη, στη Μινωική και στη Μυκηναϊκή εποχή, οι γυναίκες είναι σε πολύ καλή μοίρα. Αγαπούν την οικογένειά τους, συζητούν ελεύθερα μαζί με τους άντρες, επικρατεί η μονογαμία, ο γάμος είναι ιερός και αδιάλυτος, η γυναίκα μπορεί να διαλέξει τον άντρα της, οι συζυγικές σχέσεις βασίζονται σε αμοιβαία αγάπη και εκτίμηση και οι τρόποι συμπεριφοράς των συζύγων παρουσιάζονται απλοί, ευγενικοί και εγκάρδιοι. Η πολυτεκνία θεωρείται μεγάλο αγαθό και ευτυχία, ενώ η ατεκνία μεγάλη συμφορά και εκδήλωση θεϊκής τιμωρίας. Το ίδιο και στην αρχαία Σπάρτη οι γυναίκες ήταν σχεδόν ίσες με τους άντρες, συγχρωτίζονταν ελεύθερα στο δημόσιο βίο και στους αθλητικούς αγώνες, παντρεύονταν τον άντρα που θα αγαπούσαν, και είχαν γνώμη στα πολιτικά και δημόσια πράγματα. Είναι άραγε τυχαίο ότι ήταν οι Σπαρτιάτισσες που έλεγαν στους άντρες τους το γνωστό "Η ταν ή επί τας";

Αλλά η σύγχρονη αντίληψη για τη θέση της γυναίκας στην αρχαιότητα στηρίχτηκε περισσότερο στο καθεστώς της κλασικής Αθήνας, που οπωσδήποτε ήταν δυσμενέστερο για τη γυναίκα, αφού πολλά από τα ήθη είχαν διαφθαρεί, ιδιαίτερα μάλιστα σε ό,τι αφορούσε την ανώτερη κοινωνική τάξη. Έχοντας, λοιπόν, την αρχαία Αθήνα ως υπόδειγμα, ως φαίνεται ήταν δύσκολο σε πολλούς να πιστέψουν πως τα πράγματα μπορούσαν να είναι καλύτερα σε άλλες κοινωνίες, και μάλιστα παλαιότερες από αυτήν.

Σήμερα ωστόσο πολλά έχουν αναθεωρηθεί από τους επιστήμονες και η αντίληψή τους είναι πλέον εντελώς διαφορετική, καθώς οι έρευνες ανατρέπουν συνεχώς την προηγούμενη άποψη ως εντελώς εξωπραγματική.

Όπως γράφει η ιστορικός M. Katz τίποτα δεν είναι περισσότερο ανακριβές από την ιδέα της φυλακισμένης γυναίκας στην Αρχαία Ελλάδα. Αν και πολλές φιλολογικές πηγές προβάλλουν την αντίληψη ότι η Αθηναία γυναίκα ήταν λίγο παραπάνω από τους δούλους, οι έρευνες έχουν δείξει ότι ως έργα αντρών (όπως είναι σχεδόν όλες οι γραπτές αρχαίες πηγές) παρουσιάζουν μάλλον την αντρική άποψη και όχι απαραίτητα την αλήθεια. Το να δημιουργούμε θεωρίες για τη ζωή της αρχαίας εποχής, στηριγμένοι μόνο σε φιλολογικές πηγές, λέει η Katz, μοιάζει σαν οι μελλοντικοί ιστορικοί να προσπαθούσαν να περιγράψουν τη ζωή της σημερινής νοικοκυράς με βάση την εικόνα που δίνουν τα διάφορα πορνοπεριοδικά ή οι κωμωδίες, κι αυτό δεν θα ήταν σωστό.

Μια άλλη ερευνήτρια, η S. Cole υποστηρίζει ότι δεν πρέπει να παραθεωρείται η συμβολή της γυναίκας στα κοινά αφού, φροντίζοντας εκείνη για το σπίτι, άφηνε στον άντρα της το περιθώριο να ασχολείται με τα πολιτικά πράγματα. Χωρίς η ίδια να έχει πολιτικά δικαιώματα, λέει η συγγραφέας, η Αθηναία μπορούσε να επηρεάζει τη δημοκρατία έμμεσα. Εξάλλου η δύναμη που ασκούσαν οι γυναίκες της αρχαίας Ελλάδας διαφαίνεται και από τους ρόλους που έχουν στις κλασικές κωμωδίες και τραγωδίες των Αριστοφάνη, Ευριπίδη, Αισχύλου, Σοφοκλή κ.λπ.

Υποστήριξαν, λοιπόν, πως οι γυναίκες ήταν θαμμένες στους γυναικωνίτες, όμως χιλιάδες ανάγλυφες παραστάσεις τις παρουσιάζουν δραστήριες, περιποιημένες και καλλιεργημένες, να συμμετέχουν και να απολαμβάνουν πλάι στους άντρες το βιοτικό επίπεδο που πρόσφερε η εποχή τους. Κάνουν λόγο για γυναίκες αμόρφωτες και ικανές μόνο για παιδοποιία, όμως βρίσκουμε γυναίκες μουσικούς, ποιήτριες, αγρότισσες, βιοτέχνες και εμπόρους. Για τις περισσότερες γυναίκες, όπως και για τους περισσότερους άντρες, ωστόσο, δεν ήταν δυνατό να ζει κανείς χωρίς να εργάζεται εκείνες λοιπόν που έμεναν στην ύπαιθρο συμμετείχαν στις αγροτικές εργασίες κι εκείνες που ζούσαν στην πόλη ασχολούντο με το μικρεμπόριο ή διατηρούσαν καταστήματα με τους συζύγους τους. Αν και το ιδανικό για εκείνη την κοινωνία απαιτούσε από τον άντρα να εργάζεται στους αγρούς, στην αγορά και στις δημόσιες υποθέσεις, ενώ η γυναίκα ύφαινε το μαλλί, έψηνε το ψωμί και φρόντιζε για το σπίτι, όμως τα καθήκοντα αυτά της άφηναν αρκετό ελεύθερο χρόνο. Και βέβαια υπήρχαν οι γυναίκες που υπηρετούσαν ως ιέρειες στους ναούς των διάφορων θεών της αρχαιότητας. Ένας αριθμός τέτοιων ιερειών μνημονεύεται σε δημόσια έγγραφα, ενώ γίνεται λόγος για γυναίκες που επιλέγονταν στην Αθήνα από τις κοινωνικές τους ομάδες για να υπηρετήσουν ως επικεφαλής και υπεύθυνες

("άρχουσαι") στα Θεσμοφόρια, μαζί με τις ιέρειες της συγκεκριμένης λατρείας.

➤ **Η γυναίκα στη ρωμαϊκή εποχή**

Μια επιδείνωση της κατάστασης παρουσιάστηκε στη ρωμαϊκή εποχή, όπου η γυναίκα έπρεπε να είναι σε πλήρη υποταγή στην εξουσία πρώτα του πατέρα ή του αδελφού και ύστερα του άντρα της, δεν είχε τη νομική ικανότητα να υπογράψει συμβόλαια ή διαθήκες ή να καταθέτει ως μάρτυρας στο δικαστήριο και να ασκεί δημόσιο λειτούργημα, γρήγορα όμως η κατάσταση βελτιώθηκε, η Ρωμαία οικοδέσποινα ήταν σεβαστή, και η ρωμαϊκή ιστορία παρουσιάζει πλήθος γυναικείων ονομάτων που διακρίθηκαν για την ευφυΐα τους αλλά και την ανάμιξή τους σε πολιτικές ραδιουργίες.

Είναι προφανές, λοιπόν, ότι αλλιώς έχουν τα πράγματα και όχι όπως κατάφεραν να μας επιβάλλουν οι διάφοροι "ενδιαφερόμενοι". Πολλές εξηγήσεις δίνονται για την επικράτηση της πλαστής εικόνας για τη θέση των γυναικών στην αρχαιότητα, κυριότερες από τις οποίες είναι αφενός μεν η προκατάληψη εναντίον του γυναικείου φύλου από τον κλήρο, στα χρόνια του μεσαίωνα, και αφετέρου η σκοπιμότητα των υποστηρικτών του γυναικείου κινήματος, που τους εξυπηρετούσε η εικόνα της καταπιεσμένης γυναίκας.

Η κακοποίηση της γυναίκας στο σύγχρονο κόσμο

Η κακοποίηση γυναικών αναφέρεται στην άσκηση σωματικής, ψυχικής ή και σεξουαλικής βίας σε μια γυναίκα από τον σύζυγο ή τον ερωτικό σύντροφο, νυν και πρώην με στόχο την επιβολή ελέγχου. Ο όρος συμπεριλαμβάνει επομένως και το βιασμό στο ζευγάρι με ή χωρίς γάμο. Στην εποχή μας, το

πρόβλημα αυτό βρίσκεται σε έξαρση και έχει πάρει παγκόσμιες διαστάσεις. Σύμφωνα με στοιχεία της Διεθνούς Αμνηστίας, στην Ελλάδα, μέχρι και σήμερα ο νομοθέτης αναγνωρίζει το δικαίωμα του συζύγου στη σεξουαλική επαφή, ακόμα και με βίαιο τρόπο και χωρίς τη συγκατάθεση της συζύγου του.

Δεν υπάρχει όμως μόνο η σεξουαλική κακοποίηση αλλά και η σωματική και η ψυχική, που είναι εξίσου σημαντικές. Η μορφή της σωματικής κακοποίησης είναι πιο φανερή και πιο επικίνδυνη τόσο για τη σωματική ακεραιότητα, όσο και για την ίδια τη ζωή των γυναικών που πέφτουν θύματά της. Σε μία τέτοια περίπτωση οι κακοποιήσεις κυμαίνονται από πολύ μικρές μέχρι πολύ μεγάλες που καταλήγουν πολλές φορές σε σοβαρές σωματικές βλάβες.

Τέλος η ψυχολογική κακοποίηση είναι όταν κάποιος έχει πλήρη έλεγχο και κατάκριση των σχέσεων της γυναίκας με άλλους ανθρώπους, κοινωνική απομόνωση από φίλους και συγγενείς, στέρηση της ελευθερίας που έχει ως αποτέλεσμα τον πλήρη έλεγχο των κινήσεων της γυναίκας, απειλές και εκβιασμοί, υποτίμηση της αξιοπρέπειας, ταπείνωση κ.α.

Το προφίλ των κακοποιημένων γυναικών

- Χαμηλή αυτοεκτίμηση. Πιστεύουν ότι ο ρόλος τους ως σύζυγοι, νοικοκυρές και μητέρες τους δίνει αυτοαξία. Έχουν παραδοσιακές αντιλήψεις σε θέματα οικογένειας και πιστεύουν στην ενότητά της και στα στερεότυπα του γυναικείου ρόλου. Οι περισσότερες έχουν υπάρξει θύματα κακοποίησης από τους γονείς τους στην παιδική ηλικία.
- Παθητική συμπεριφορά. Υπομένουν, ανέχονται τον εξευτελισμό και την προσβολή, δέχονται την ευθύνη για τις βίαιες πράξεις των συζύγων τους. Ενώ χαρακτηρίζονται παθητικές από τους άλλους, αντιμετωπίζουν όμως τη βία στο σπίτι με τέτοιο τρόπο ώστε να αποφεύγουν μεγαλύτερη κακοποίηση ή και δολοφονία.
- Ανασφάλεια και αναξιότητα. Νιώθουν ξεκρέμαστες χωρίς την παρουσία του συζύγου, αποφεύγουν να αναλάβουν ευθύνες και πρωτοβουλίες γιατί φοβούνται ότι αν αποτύχουν θα κατακριθούν και θα κακοποιηθούν. Συχνά χρησιμοποιούν τα σεξ ως μέσο διατήρησης της σχέσης τους.
- Ενοχές. Πιστεύουν ότι ευθύνονται οι ίδιες για την κακοποίησή τους και αρνούνται τον θυμό που νιώθουν από την κακοποίηση.
- Ψυχοσωματικά συμπτώματα. Έχουν έντονες αντιδράσεις άγχους και ψυχοσωματικές ασθένειες.
- Αίσθημα αβοηθησίας. Πιστεύουν ότι κανείς δεν μπορεί να τις βοηθήσει και να τις στηρίξει πέρα από τον ίδιο τον εαυτό τους.

Το προφίλ του άνδρα-θύτη

- Χαμηλή αυτοεκτίμηση. Πιστεύουν ότι μέσα από τη βίαιη συμπεριφορά τους και τον αυταρχισμό τους μπορούν να αποδείξουν ότι αξίζουν. Συχνά χρησιμοποιούν το βίαιο σεξ ως μέσο για να αυξήσουν την αυτοεκτίμησή τους και τον ανδρισμό τους. Έχουν κτητική συμπεριφορά, δημιουργούν σκηνές παθολογικής ζήλιας και πολλοί

παρουσιάζουν διπλή προσωπικότητα. Κάποιοι έχουν υπάρξει θύματα ή μάρτυρες σκηνών βίας στην πατρική τους οικογένεια.

- Παραδοσιακές αντιλήψεις γύρω από το ρόλο τους. Πιστεύουν στην υπεροχή των ανδρών και στον παραδοσιακό τους ρόλο μέσα στην οικογένεια.
- Έλλειψη αυτοελέγχου και επίγνωσης των πράξεών τους και προβολή της ευθύνης σε άλλους. Δεν παραδέχονται ότι η συμπεριφορά τους είναι βίαιη, δεν εκτιμούν τις αρνητικές επιπτώσεις που έχει η πράξη τους στο θύμα ή στα άλλα μέλη της οικογένειας. Δικαιολογούν τον εαυτό τους για τη συμπεριφορά τους, προβάλλοντας άλλους, εξωγενείς παράγοντες, όπως οικονομικά προβλήματα, αλκοόλ, την προκλητική συμπεριφορά της συζύγου.

Στατιστικές μελέτες

Όσον αναφορά την Ελλάδα

- 1 στις 2 γυναίκες που δολοφονούνται κάθε χρόνο είναι θύματα τρωινού ή πρώην συντρόφου τους, ένα 1 στις 5 γυναίκες υπήρξε θύμα ξυλοδαρμού, τουλάχιστον μια φορά, από τον άνδρα της.
2. 1 στις 4 γυναίκες θα βιώσουν κάποια στιγμή στη ζωή τους κάποια μορφή κακοποίησης.
3. Το 60% των γυναικών δηλώνουν ότι έχουν υποστεί κάποια μορφή κακοποίησης όταν βρίσκονταν σε ηλικία κάτω των 12 ετών.
4. Το 46,3% των κακοποιημένων γυναικών ανήκει στην ηλικιακή ομάδα των 31-40 ετών.
5. Το 6,2% των κακοποιημένων γυναικών έχει πτυχίο ανώτατης σχολής

Όσον αφορά τις Η.Π.Α

1. το 20-30% στα επείγοντα περιστατικά είναι κακοποιημένες γυναίκες
2. μόνο το 13,3% των κακοποιημένων γυναικών κατήγγειλε το γεγονός
3. το 50% κακοποιείται τουλάχιστον μια φορά κατά τη διάρκεια του γάμου τους.
4. Το 59,6% δέχτηκε παθητικά την κακοποίηση.
5. Πάνω από τα δύο τρίτα των κακοποιήσεων κατά των γυναικών γίνονται από άτομα γνωστά σε αυτές..

ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΔΙΕΚΔΙΚΟΥΝ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥΣ

Η γυναίκα από την αρχή της ιστορικής περιόδου έχει δεχθεί πολλές επιδράσεις όσον αφορά τον τρόπο αντιμετώπισης της. Οι γυναίκες ήταν και είναι ακόμη τα θύματα της δημόσιας και ιδιωτικής βίας σε παγκόσμια κλίματα. Αν

και πολλοί υποστηρίζουν ότι η θέση της γυναίκας έχει εξελιχθεί σε κοινωνικό, πολιτικό και οικονομικό επίπεδο, υπάρχουν χώρες που διαψεύδουν αυτήν την πεποίθηση. Πιο συγκεκριμένα, σε ορισμένες χώρες της Ανατολής, η γυναίκα έχει δεχτεί ελάχιστες αλλαγές ως προς τη βελτίωση της κοινωνικής της θέσης, χωρίς όμως αυτό να σημαίνει ότι οι καταστάσεις έχουν παραμείνει στάσιμες σε αυτό το ζήτημα.

Η εκμετάλλευση και η κακοποίηση των γυναικών δεν είναι απλώς ένα λάθος του συστήματος. Είναι γέννημα της ίδιας της κοινωνίας, του κέρδους και του πλούτου. Από αυτήν την άποψη η πάλη ενάντια στην καταπίεση των γυναικών είναι και πάλη ενάντια στους όρους και τις συνθήκες που τη δημιουργούν. Όσον αφορά τη χώρα μας, η γυναίκα είναι ισότιμη με το ανδρικό φύλο, έχοντας ακριβώς τα ίδια δικαιώματα αλλά και τις ίδιες υποχρεώσεις. Τι συνθήκες όμως προϋπήρξαν μέχρι να οδηγηθούμε σε αυτήν την τεράστια κοινωνική ανακατάταξη;

Η γυναίκα πρώτη φορά ψηφίζει το 1930, όταν μετά από σκληρούς αγώνες και πολλές συζητήσεις και παλινωδίες στον πολιτικό χώρο, δίνεται το δικαίωμα της ψήφου σε κάθε Ελληνίδα αλλά υπό όρους.

- A) Μόνο για τις δημοτικές εκλογές
- B) Μόνο για να εκλέγει όχι να εκλέγεται
- Γ) Μόνο όσες ήταν άνω των 30 ετών
- Δ) Μόνο οι εγγράμματες έχουν το δικαίωμα να ψηφίζουν

Το 1934, οι γυναίκες καλούνται να ψηφίσουν στις δημοτικές εκλογές για πρώτη φορά. Πόσες όμως Ελληνίδες ήξεραν γράμματα; Το 70% ήταν αναλφάβητες. Κι έτσι, εκείνες που ψήφισαν σε ολόκληρη τη χώρα δεν ξεπερνούσαν τις 240! Τελικά το δικαίωμα της γυναικείας ψήφου κατοχυρώνεται στο Σύνταγμα του 1952 και για πρώτη φορά ο θηλυκός πληθυσμός θα προσέλθει στις κάλπες στις βουλευτικές εκλογές της 19ης Φεβρουαρίου 1956. Για κακό των ανδρών όμως οι γυναίκες μέσα από τη γνώση έμαθαν τι θα πει ελευθερία. Γνωστοποιήθηκαν σ' αυτές τα δικαιώματά τους κι άρχισαν να απαιτούν. Όπως ήταν φυσικό, ο λόγος τους δεν μετρούσε και τα πρώτα χρόνια πάσχιζαν άδικα για την ελευθερία τους.

Άρθρο που είχε δημοσιευθεί πριν 76 χρόνια!

"Ορισμένα τινά Ελληνικά θήλεα ζητούν να δοθή ψήφος εις τας γυναίκας. Σχετικώς με το ίδιον τούτο θέμα διαπρεπέστατος επιστήμων είχεν άλλοτε αναπτύξη από του βήματος της Βουλής το επιστημονικώς πασίγνωστον, άλλως τε, γεγονός ότι παν θήλο διατελεί εις ανισόρροπο και έξαλλον πνευματικήν κατάστασιν ωρισμένας ημέρας εκάστου μηνός. Επειδή, εν τούτοις, αι ημέραι αύται, δεν συμπίπτουν ως προς όλα τα θήλεα, είναι αδύνατον να ευρεθεί ημέρα πνευματικής ισορροπίας και ψυχικής γαλήνης όλων των θηλέων, ώστε την ευτυχή εκείνην ημέραν να ορίζωνται αι εκάστοτε εκλογαί. Η γυναικεία συνεπώς ψήφος είναι πράγμα επικίνδυνον, άρα αποκρουστέον".

("Νέα Ημέρα", 20.3.1928)

Τι είναι λοιπόν αυτό που ώθησε τις γυναίκες στο να υπερασπιστούν και να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους; Μία μία οι γυναίκες πείστηκαν ότι δεν χρειάζεται να είναι «άσχημες» για να ψηφίζουν, ότι δεν χρειάζεται να είναι «του δρόμου», ότι δεν αποτελεί προσβολή η διεκδίκηση αλλά δικαίωμα. Κάπως έτσι ξεκίνησε το φεμινιστικό κίνημα και οι αγώνες για ισότητα, ελευθερία και δικαιώματα, στην Ελλάδα.

Οι γυναίκες (και οι Ελληνίδες!) δέχτηκαν πολλές επιρροές από παγκόσμια ερεθίσματα. Ένα από τα σημαντικότερα παραδείγματα αποτελεί η Σιμόν Ντε Μποβουάρ η οποία με το έργο της και τις κοινωνικές συνθήκες που διαμόρφωσε κατάφερε να επιφέρει βελτιώσεις ως προς τον τρόπο αντιμετώπισης των γυναικών. Μέσα από βιβλία και αγώνες η Σιμόν κατάφερε να κάνει τις γυναίκες να συνειδητοποιήσουν πόσο σημαντική είναι η ανεξαρτητοποίησή τους τόσο σε οικονομικό όσο και σε προσωπικό επίπεδο, δίνοντας μια στεγνή απάντηση στο αρσενικό φύλο για τους λόγους ύπαρξης της γυναίκας. Το μόνο που την κάνει να διαφέρει σε σχέση με την πλειονότητα των γυναικών εκείνης της εποχής είναι ότι αγωνίστηκε πραγματικά για να μην υπάρχουν πλέον κοινωνικές ανισότητες σε βάρος του θηλυκού φύλου που βασίζεται σε προκαταλήψεις. Μέσα από τη Μποβουάρ μιλάνε οι γυναίκες, σε διάλογο ή μόνες. Γύρω της παίρνουν σάρκα κάθε λογής φωνές, καθημερινές, θεωρητικές, όλες αγωνιστικές. Δεν έχουν όλες κοινή ιδεολογική καταγωγή. Όμως, σε μια εποχή όπου ακόμα και τα προβλήματα των γυναικών διαφημίζονται και πουλιούνται στην αγορά, δεν βλέπεις καθόλου η ταύτιση σε ένα όνομα, όπως εκείνο της Σιμόν ντε Μποβουάρ.

Αλλά σήμερα τι γίνεται; Μισός αιώνας έπειτα από αυτά τα γεγονότα ποιο είναι το συμπέρασμα; Ελάχιστες γυναίκες δήμαρχοι. Μεγάλο ποσοστό του αντρικού φύλου επίσης υποστηρίζει ότι οι γυναίκες ψηφίζουν χωρίς πολιτικά κριτήρια και δεν συμμετέχουν στα κοινά. Συμφωνούμε με αυτήν την άποψη; Οι άντρες από την πρώτη στιγμή που παρατηρήθηκε η επανάσταση των γυναικών σημείωσαν μεγάλες αντιδράσεις προσπαθώντας να παρεμποδίσουν αυτήν την κοινωνική εξέλιξη. Με το πέρασμα των χρόνων τα πράγματα άρχισαν να καλυτερεύουν για τις γυναίκες. Μπορούσαν να μορφώνονται, να συμμετέχουν στα κοινά και άλλα που ως τότε τους απαγορεύονταν. Δεν είχαν την απόλυτη ελευθερία αλλά σχετικά με παλαιότερα, τα όσα τους επιτρέπονταν τώρα ήταν υπέρ αρκετά. Κάθε χρόνο τιμάμε την 8η Μάρτη, ως ημέρα μνήμης αγώνων του γυναικείου κινήματος, ως ημέρα αποτίμησης των κατακτήσεων των γυναικών και ως αφετηρία νέων στόχων σε κυβερνητικό, πολιτικό, κοινωνικό και ατομικό επίπεδο για την ουσιαστική κατοχύρωση της Ισότητας των δύο φύλων και της ανάδειξης της ισοτιμίας, ισότητας, συμπληρωματικότητας, αλληλοσεβασμού, ίσων ευκαιριών και δικαιωμάτων και για τα δύο φύλα.

Στις 8 Μάρτη :

- Το 1857 οι ράφτρες και οι υφάντρες της Νέας Υόρκης κατέβηκαν στους δρόμους απαιτώντας μείωση των εξαντλητικών ωρών εργασίας - από 16 σε 10 ώρες την ημέρα, ωράριο που οι άντρες είχαν ήδη κατακτήσει πριν από 17 χρόνια - και ζητώντας ίσα μεροκάματα με τους άντρες όπως και ανθρώπινες συνθήκες δουλειάς. Η εξέγερση αυτή πνίγηκε στο αίμα ύστερα από βίαιη επίθεση της αστυνομίας.
- Το 1910 η Κλάρα Τσέκιν, διεθνής αγωνιστική φυσιογνωμία του εργατικού και γυναικείου κινήματος, κατά τη διάρκεια του παγκόσμιου Συνεδρίου Σοσιαλιστριών στην Κοπεγχάγη, πρότεινε να καθιερωθεί η 8 του Μάρτη "ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ". Για να εκφράσουμε "είπε" την αλληλεγγύη και την αγάπη για Ειρήνη που μας ενώνει και να διαδηλώσουμε τη συνεχή διεκδίκηση των δικαιωμάτων μας". Και ακόμα πρόσθεσε ότι, "την ημερομηνία αυτή πρέπει οι συνδικαλιστικές οργανώσεις να συμπεριλάβουν στις εκδηλώσεις τους και τη διοργάνωση μιας ημέρας των γυναικών, που σε πρώτη φάση θα διεκδικεί το δικαίωμα της ψήφου των γυναικών και η εκδήλωση αυτή θα πρέπει να πάρει διεθνή χαρακτήρα".

➤ Τι κάνει η ActionAid για την ενδυνάμωση της θέσης των γυναικών

Η ActionAid δουλεύει απευθείας με 6,5 εκατομμύρια γυναίκες σε όλο τον κόσμο με στόχο να αλλάξει αυτή την άδικη πραγματικότητα. Τα προγράμματα της ActionAid για τις γυναίκες εφαρμόζονται σε όλες τις κοινότητες δράσης της οργάνωσης και έχουν σκοπό την ενδυνάμωση της θέσης των γυναικών και τη βελτίωση του εισοδήματός τους μέσα από προγράμματα μικροπίστωσης. Ειδικότερα:

- Η ActionAid παρέχει εκπαίδευση στα κορίτσια μέσω των Σχολείων Άτυπης Εκπαίδευσης και στις γυναίκες μέσω του προγράμματος Reflect.
- Οργανώνει προγράμματα εκμάθησης επαγγελματικών δραστηριοτήτων σε γυναίκες για να ενισχύσουν το οικογενειακό εισόδημα και να αποκτήσουν δικαίωμα λόγου στις αποφάσεις της οικογένειας.

- Εφαρμόζει προγράμματα δανεισμού και αποταμίευσης για να ξεκινήσουν οι γυναίκες τις επαγγελματικές δραστηριότητες στις οποίες εκπαιδεύτηκαν.
- Στην Ασία, η ActionAid υποστηρίζει γυναίκες φυλακισμένες, ιερόδουλες και γυναίκες θύματα της παράνομης διακίνησης (trafficking), θύματα οικογενειακής βίας, γυναίκες Badi (ομάδες γυναικών και κοριτσιών σε διάφορες περιοχές της Ασίας που εξαναγκάζονταν παραδοσιακά στην πορνεία).
- Στην Αφρική, η δράση επικεντρώνεται στο δικαίωμα των γυναικών σε γη (κληρονομιά και ιδιοκτησία), το δικαίωμα των κοριτσιών στην εκπαίδευση, στα θύματα οικογενειακής βίας, σε γυναίκες άστεγες, κακοποιημένες ή ακρωτηριασμένες.

Η πρώτη Ελληνίδα βουλευτής Ελένη Σκούρα

Την Κυριακή 18 Ιανουαρίου 1953 στην αναπληρωματική εκλογή στον Νομό Θεσσαλονίκης (που τότε περιελάμβανε και τον Νομό Χαλκιδικής) αναδεικνύεται η πρώτη Ελληνίδα βουλευτής: η Ελένη Σκούρα, υποψήφια του Συναγερμού. Σπουδαίο, επίσης, είναι ότι και το Κέντρο (όπως και άλλοι συνδυασμοί) σ' αυτή την αναμέτρησή του είχε υποψήφια γυναίκα: την Ελένη Ζάννα. Από την ΕΔΑ, εξάλλου, υποψήφιος ήταν ο Ιωάννης Πασσαλίδης..

Έτσι η ελληνική Βουλή απέκτησε την πρώτη βουλευτίνα της. Όταν μάλιστα, κατά την πρώτη εμφάνισή της σε συνεδρία, ο Πρόεδρος της Βουλής την προσφώνησε «κυρία βουλευτής», προκλήθηκε ειδική συζήτηση για την καθιέρωση του «σωστού» όρου για τις γυναίκες-μέλη του Κοινοβουλίου, που προβλεπόταν να πληθύνουν.

Ο υποψήφιος βουλευτής, Ιωάννης Τσουδερός, τον Οκτώβριο του 1961 απευθυνόμενος στις γυναίκες του Ρεθύμνου μιλάει για την ψύχραιμη και τετράγωνη γυναικεία λογική, ενώ καλεί τις μητέρες να ΠΡΟΣΞΞΟΥΝ ποιον θα ψηφίσουν, καθώς "η πατρίδα και τα παιδιά χρειάζονται τη μητρική λογική"...